

การเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน 2015

A Guideline for Preparation of Srinakharinwirot University Students
to the ASEAN Community 2015

ชลวิทย์ เจียรจิตต์* และชัยวัชร พรหมจิตติพงษ์**

Cholvit Jearajit and Chaiwatchara Promjittiphong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ ความตระหนัก และการเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตลอดจนมุมมองต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัยว่าควรมีแนวทางอย่างไรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 351 คน โดยใช้การสำรวจความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อการเป็นประชาคมอาเซียน 2015

ผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเป็นประชาคมอาเซียน และการให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก การเตรียมพร้อมของนิสิตเพื่อรองรับการใช้มาตรฐานเดียวกันในการวัดความสามารถของแรงงาน ความสามารถแข่งขันกับแรงงานต่างชาติความสามารถในการปรับตัว และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก โดยมีการเตรียมพร้อมในเรื่องทักษะการสื่อสารทางด้านภาษา และความรู้เกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ นิสิตเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญในการเตรียมพร้อม และเห็นด้วยกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมถึงการเปิดภาคการศึกษาพร้อมกันทุกประเทศในอาเซียนอยู่ในระดับมาก แต่ทั้งนี้อาจต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่เพื่อให้มีส่วนสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ การเป็นประชาคมอาเซียนให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม, ประชาคมอาเซียน, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

14 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

** อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

Abstract

This research aimed to examine perception and preparation of Srinakharinwirot University students to the ASEAN Community, including perspectives towards the university's policies in becoming ASEAN Community. The sample group contained 351 students from Srinakharinwirot University. Data were collected through the questionnaire. The results revealed that the students have perceived and understood the goals of ASEAN Community. They greatly realized that the importance of becoming ASEAN Community. The Students were found to prepare themselves in improving career standard, career competition, and computer skills all in high levels. They also prepared themselves in language proficiencies and knowledge towards ASEAN Community” Furthermore, the students thought that the university was essential factor in preparation, and they agreed with the university's actions towards the preparation of becoming ASEAN Community, including the change of semester commencement to become similar to other ASEAN countries. Nevertheless, the result revealed that curriculums should be updated to support the preparation of becoming ASEAN Community”

Keywords: Guideline for Preparation, ASEAN Community, Srinakharinwirot University

บทนำ

“สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ได้ถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้ความร่วมมือของประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งทั้ง 5 ประเทศได้ลงนามความร่วมมือใน “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) หรือที่เรียกว่า “ปฏิญญาอาเซียน” (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 1967 โดยมีวัตถุประสงค์หลักขององค์กร คือ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ในภูมิภาค อำนวยความสะดวก สันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

นับตั้งแต่ก่อตั้ง อาเซียนได้แสดงบทบาทในการดำรงรักษาและส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคงและความเจริญร่วมกันในภูมิภาค ตลอดจนมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องในการสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนพัฒนาการในเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมจนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาประเทศ และนำไปสู่การขยายสมาชิกภาพ โดยมีบรูไน ดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกตามลำดับ

อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความก้าวหน้าของอาเซียนมีปัจจัยสำคัญจากความไว้ใจกันระหว่างรัฐสมาชิก อันก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเอื้อต่อความร่วมมือระหว่างกัน ทำให้สถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เปลี่ยนผ่านจากสภาวะแห่งความตึงเครียดและการเผชิญหน้าในยุคสงครามเย็นมาสู่ความมีเสถียรภาพความมั่นคงและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ในปี 1997 อาเซียนประสบกับมรสุมหนักคือ วิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย หลังผ่านพ้นมรสุมดังกล่าวไปได้จึงเกิดศักราชใหม่ของความร่วมมือระหว่างกัน โดยในปี 2003 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community ภายในปี 2020 โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน โดยในด้านการเมืองให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน” หรือ ASEAN Political Security Community (APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ ASEAN Economic Community (AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” หรือ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) ต่อมา ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ในเดือนมกราคม 2007 ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นเป็นภายในปี 2015 รวมทั้ง จัดโครงสร้างองค์กรของอาเซียนเพื่อรองรับภารกิจและพันธกิจ รวมทั้ง แปลงสภาพอาเซียนจากองค์กรที่มีการรวมตัวหรือร่วมมือกันแบบหลวมๆ เพื่อสร้างและพัฒนามาสู่สภาพการเป็น “นิติบุคคล” ซึ่งเป็นที่มาของการนำหลักการนี้ไปร่างเป็น “กฎบัตรอาเซียน” ซึ่งทำหน้าที่เป็น “ธรรมนูญ” การบริหารปกครอง กลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ซึ่งฉีกกำลังเป็นหนึ่งเดียวกันดังปรากฏตามสโลแกนที่ว่า “สิบชาติ หนึ่งอาเซียน” หรือ “ประชาคมอาเซียน”

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community-ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) จากวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ที่กล่าวถึงความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการซึ่งครอบคลุมความร่วมมือในหลายสาขา เช่น ความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาชนบท การขจัดความยากจน สิ่งแวดล้อมการศึกษา วัฒนธรรม สตรี สาธารณสุข โรคเอดส์ และเยาวชน เป็นต้น ซึ่งความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในแต่ละประเทศนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

สำหรับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนนั้น มีเป้าหมายหลักที่ทำให้เกิดประชาคมอาเซียน ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีสังคมที่รับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ โดยเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันและทำให้เกิดเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น แต่การที่อาเซียนจะก้าวไปเป็นประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปันนั้น มีข้อกำหนดหลายประการที่น่าสนใจ เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน คุณภาพสังคม และคุณภาพของประชาชนในประชาคม เป็นต้น

การจะก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งได้นั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งควรจะมีความรู้และศักยภาพที่สูงขึ้น เท่าเทียมกันมากขึ้น และเกื้อหนุนซึ่งกันและกันในภูมิภาค ที่ผ่านมา ประชากรวัยแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีคุณภาพมีส่วนสำคัญที่ทำให้ภูมิภาคและประเทศต่างๆ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และมีความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ซึ่งประเทศไทยได้ผ่านพ้นช่วงของโอกาสทองในการพัฒนาเศรษฐกิจและแรงงานไปแล้ว และนับตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา โครงสร้างประชากรของอาเซียนได้เปลี่ยนแปลงไป โดยประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aging Society) แรงแงานใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดลดลง ซึ่งทำให้มีโอกาสเผชิญกับสภาวะการขาดแคลนแรงงานในอนาคต นอกจากนี้ยังมีโอกาสที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมต่างๆ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วหากมีปัจจัยภายนอก คือ การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงน่าจะทำให้เกิดผลโดยตรงต่อประชากรไทยและส่งผลกระทบต่อการเกิดขึ้นของโอกาสทองรอบที่สองของประเทศไทยอีกด้วย

การศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่นๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียนที่ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2015 ที่ได้กำหนดให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอก มีสันติสุข และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาชาติไทย และมีอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน การพัฒนามีพลวัตและการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดและในสังคมที่เอื้ออาทรที่ระลึกถึงสายสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่มีร่วมกันและเชื่อมในอัตลักษณ์ของภูมิภาค

จากการเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียนประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลายๆ ด้าน ในส่วนของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2015 ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน

ในระดับสากล 2) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 3) การส่งเสริม บทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมยุทธศาสตร์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2015 และเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน และผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อมหาวิทยาลัย รวมทั้ง การเตรียมความพร้อมในการที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนี้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของนิสิตในการเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ในมิติด้านประชาสังคมและวัฒนธรรม ที่ครอบคลุมถึงมิติทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ภายใต้ประเด็นคำถามการวิจัยหลักที่ว่านิสิตมีการรับรู้ ตระหนัก และเตรียมพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทยอย่างไร ตลอดจนมุมมองต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัยว่าจะมีแนวทางอย่างไรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นตามประเด็นคำถามการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผ่านการตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของเนื้อหา อาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในพื้นที่ประสานมิตรและองครักษ์ จำนวนทั้งสิ้น 351 คน ในการวิเคราะห์และนำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และการเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสรุปผล ตามประเด็นเนื้อหาในภาพรวมตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 351 คน สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ ชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา และระดับคะแนนเฉลี่ย

สะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นนิสิตหญิงมากกว่านิสิตชาย (ร้อยละ 57.0 และร้อยละ 43.0 ตามลำดับ) อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 19.82 ปี โดยมีอายุน้อยที่สุดคือ 18 ปี และมากที่สุดคือ 23 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมา กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 5 (ร้อยละ 39.0, ร้อยละ 33.0, ร้อยละ 14.0, ร้อยละ 12.3 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่มาจาก 13 คณะ 2 วิทยาลัย และ 1 สำนักวิชา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 มากที่สุด รองลงมาอยู่ระหว่าง 2.51-3.00, มากกว่า 3.50, ระหว่าง 2.01-2.50 และต่ำกว่า 2.00 ตามลำดับ (ร้อยละ 47.0, ร้อยละ 24.8, ร้อยละ 21.1, ร้อยละ 6.8, และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	151	43.0
หญิง	200	57.0
รวม	351	100.0
2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	137	39.0
ชั้นปีที่ 2	43	12.3
ชั้นปีที่ 3	117	33.3
ชั้นปีที่ 4	49	14.0
ชั้นปีที่ 5	5	1.4
รวม	351	100.0
3. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00	1	.3
2.01 – 2.50	24	6.8
2.51 – 3.00	87	24.8
3.01 – 3.50	165	47.0
มากกว่า 3.50	74	21.1
รวม	351	100.0

เมื่อกล่าวถึงประชาคมอาเซียนสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างหรือนิสิตนึกถึงเป็นอันดับแรก คือ เรื่องของเศรษฐกิจ/ความร่วมมือทางการค้า/การเปิดเสรีทางการค้า รองลงมาเมื่อกล่าวถึงประชาคมอาเซียนนิสิตจะนึกถึงเรื่องของการรวมกลุ่มของ 10 ประเทศ และในส่วนข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในเรื่องของจำนวนประเทศสมาชิก ประเด็นความร่วมมือ และปีที่เข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียนนั้น พบว่า นิสิตมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของจำนวนประเทศสมาชิกมากที่สุด รองลงมาคือปีที่ประเทศไทยจะเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน และประเด็นความร่วมมือทั้ง 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนน้อยที่สุด

ประเด็นการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) ผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาเป็นการรับรู้ข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยู และการเข้าร่วมประชุม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, 3.74, 3.21, 2.95, 2.73, และ 2.43 ตามลำดับ)

ความสนใจที่มีต่อการเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน การรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเป็นประชาคมอาเซียน และการให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียนของกลุ่มตัวอย่างนิสิต พบว่า อยู่ในระดับมาก

การเตรียมพร้อมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตในประเด็นเรื่องการใช้มาตรฐานเดียวกันเพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านคอมพิวเตอร์รองรับการเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน ความสามารถในการปรับตัวเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน ความสามารถแข่งขันกับแรงงานต่างชาติหลังการเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน และความสามารถของแรงงาน พบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50, 3.50, 3.42 และ 3.40 ตามลำดับ) หากยังพบว่ามีความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างนิสิตคิดว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้เกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียนการเตรียมตัวในการจะเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน และทักษะการสื่อสารทางด้านภาษารองรับการเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33, 3.31 และ 3.31 ตามลำดับ) แต่ทั้งนี้เมื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสูการเป็นประชาคมอาเซียนนั้น นิสิตยังคงเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.83	.854	มาก
รับข้อมูลจาก “โทรทัศน์”	4.00	.920	มาก
รับข้อมูลจาก “วิทยู”	2.73	1.097	ปานกลาง

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับข้อมูลจาก “หนังสือพิมพ์”	3.21	1.113	ปานกลาง
รับข้อมูลจาก “อินเทอร์เน็ต”	3.74	1.081	มาก
รับข้อมูลจาก “ป้ายประชาสัมพันธ์”	2.95	1.071	ปานกลาง
รับข้อมูลจาก “การเข้าร่วมประชุม”	2.43	1.171	น้อย
2. ท่านให้ความสนใจกับเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.63	.914	มาก
3. ท่านรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเป็นประชาคมอาเซียน	3.63	.818	มาก
4. ท่านให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.50	.835	มาก
5. ท่านเห็นด้วยกับการใช้มาตรฐานเดียวกันเพื่อวัดความสามารถของแรงงาน	3.40	.927	ปานกลาง
6. ท่านคิดว่าสามารถปรับตัวในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.50	.800	มาก
7. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียน	3.33	.859	ปานกลาง
8. ท่านมีการเตรียมตัวในการจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.31	.860	ปานกลาง
9. ท่านสามารถแข่งขันกับแรงงานต่างชาติหลังการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.42	.807	มาก
10. ท่านมีทักษะการสื่อสารทางด้านภาษารองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.31	.931	ปานกลาง
11. ท่านมีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์รองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.50	.891	มาก
12. ท่านเห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.53	.976	มาก
รวม	3.39	0.940	ปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในเรื่องของหลักสูตรที่ศึกษาอยู่มีส่วนในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนหรือไม่นั้น นิสิตเห็นว่าหลักสูตรที่ศึกษาอยู่มีส่วนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30) แต่เห็นด้วยในเรื่องของมหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญในการเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่การเป็นประชาคม

อาเซียนการดำเนินการของมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเปิดภาคการศึกษาพร้อมกันทุกประเทศในอาเซียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76, 3.50 และ 3.42 ตามลำดับ)

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่มีต่อมหาวิทยาลัยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ท่านคิดว่าหลักสูตรที่ศึกษาอยู่มีส่วนในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.30	1.083	ปานกลาง
2. ท่านเห็นด้วยกับการเปิดภาคการศึกษาพร้อมกันทุกประเทศในอาเซียน	3.42	1.097	มาก
3. ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญในการเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	3.76	1.012	มาก
4. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.50	1.055	มาก
รวม	3.49	1.062	มาก

บทสรุป

การวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อการเป็นประชาคมอาเซียน 2015 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ ความตระหนัก และการเตรียมความพร้อมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนมุมมองต่อการดำเนินการของมหาวิทยาลัยว่าควรมีแนวทางอย่างไรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากผลการศึกษาพบว่าเมื่อก้าวถึงประชาคมอาเซียนสิ่งที่นิสิตนึกถึงเป็นอันดับแรก คือ เรื่องของเศรษฐกิจ/ความร่วมมือทางการค้า/การเปิดเสรีทางการค้า รองลงมาเมื่อก้าวถึงประชาคมอาเซียนนิสิตจะนึกถึงเรื่องของการรวมกลุ่มของ 10 ประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ไม่ถูกต้องมากนัก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไม่ได้มีเพียงประชาคมเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีอีกสองประเด็นหลัก ก็คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่นิสิตได้รับผ่านสื่อต่างๆ จะมุ่งเน้นไปในเรื่องของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงทำให้ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหันมาให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจน โดยไม่ให้ความสำคัญเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

(เฉพาะประชาคมเศรษฐกิจ) เพราะจะทำให้การรับรู้และการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้นเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องเพิ่มทักษะสำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับแรงงานต่างชาติ โดยทักษะที่นิสิตเห็นว่ามีสำคัญและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา คือ ทักษะการสื่อสารทางด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล เพื่อให้สามารถแข่งขันกับแรงงานต่างชาติได้ ซึ่งทางเลือกหนึ่งในการเตรียมความพร้อมด้านภาษา คือ การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยโดยการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาที่มีอยู่ให้รองรับและสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายในทั้งคณะ/วิทยาลัย/สถาบัน/สำนัก/ศูนย์ ควรส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในทุกๆ ด้าน ทั้ง 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว เพราะที่ผ่านมาเมื่อกล่าวถึงการเป็นประชาคมอาเซียนจะกล่าวถึงเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเท่านั้น จนทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน โดยการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในการเรียนการสอนทุกระดับ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ตลอดจนการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียนให้กับนิสิต ซึ่งอาจนำเสนอผ่านรูปแบบของแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ หรือผ่านการนำเสนอเป็นวิทยุทัศน์ภายในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรให้รองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และที่สำคัญคือการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตในเรื่องของการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและแข่งขันในตลาดแรงงานในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2546). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: โอกาสทางการค้าและการลงทุนของไทย**. นนทบุรี: สำนักเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2550). **สู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Towards and ASEAN Economic Community: AEC)**. นนทบุรี: สำนักเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

- กองความมั่นคงแห่งสังคม. (2527). **ความมั่นคงทางสังคมและการประกันสังคม**. กรุงเทพฯ: กองความมั่นคงทางสังคม กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย.
- โกวิทย์ บุรพธานินทร์. (2533). **การสร้างความมั่นคงทางสังคม**. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- ประภัสสร เทพชาตรี. (2552). **ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ประภัสสร เทพชาตรี. (2552.) **ไทยกับการเป็นประธานอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับโครงการอาเซียนศึกษา.
- ภูวีน บุญยะเวชชีวิน. (2553). **การรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียน: อุปสรรคและความท้าทาย**. กรุงเทพฯ: Imagina Printing.
- สมพงษ์ ชูมาก. (2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990 และแนวโน้ม)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552.) **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990สู่ทศวรรษแรกแห่งศตวรรษที่ 21)**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรณี นวลสุวรรณ. (2531). **พัฒนาการของประชาคมยุโรปตั้งแต่ ค.ศ.1980**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.